

Problemy badawcze

z metodologii pracy magisterskiej

Podstawowym warunkiem podejmowania wszelkich badań naukowych jest uświadomienie sobie problemów, a często także i hipotez roboczych, określających w sposób możliwie precyzyjny cel i zakres planowanych przedsięwzięć badawczych. Bez wyraźnie sformułowanych problemów i hipotez trudno byłoby dokonać większego postępu lub nowych odkryć w dziedzinie interesujących nas faktów i zjawisk. ^[1] Według H. Muszyńskiego „problemem naukowym jest pytanie, które stawiamy sobie samym, na które odpowiedzi możemy uzyskać jedynie w wyniku pewnych czynności badawczych.” ^[2]

Wyjaśniając pojęcie problemu badawczego można ująć go w sposób ogólny, jako „poważne zagadnienie, zadanie, wymagające rozwiązania, kwestia do rozstrzygnięcia.” J. Pieter stwierdza, że „problemy badawcze są to pytania, na które szukamy odpowiedzi na drodze badań naukowych. Wysuwając je zadajemy pytanie „przyrodzie” i „otoczeniu”, a nie osobie drugiej. Staramy się znaleźć odpowiedzi na postawione pytanie poprzez własny wysiłek, nie zaś przez oczekiwanie gotowej odpowiedzi od innego człowieka” ^[3] ^[4].

Według J. Brzezińskiego „problem badawczy to tyle, co pewne pytanie lub zespół pytań, na które odpowiedzi ma dostarczyć badanie. Podobnego stwierdzenia używa S. Nowak, który określa problem badawczy jako „pewne pytanie lub zespół pytań, odpowiedzi na które mają dostarczyć badania” ^[5]. J. Sztumski pisze z natomiast, że „problemem badawczym nazywamy to, co jest przedmiotem wysiłków badawczych, czyli po prostu to, co orientuje nasze przedsięwzięcie poznawcze”.

Według M. Łobockiego „problemy badawcze są to pytania, na

które szukamy odpowiedzi na drodze badań naukowych”^[16] ^[17].

Cackowska i H. Gnitecki są również zgodni, że problem badawczy jest to pytanie, na które odpowiedź uzyskuje się w wyniku określonych czynności badawczych.

T.Pilch z kolei uważa, że „problem badawczy to pytanie o naturę badanego zjawiska, istotę związków między zdarzeniami lub istotami i cechami procesów, cechami zjawiska, to mówiąc inaczej uświadomienie sobie trudności z wyjaśnieniem i zrozumieniem określonego fragmentu rzeczywistości, to mówiąc jeszcze inaczej deklaracja o naszej niewiedzy zawarta w gramatycznej formie pytania.”^[8]

Przytoczone wyżej definicje mają podobne znaczenie. Wynika z nich, że problem to pytanie, a znalezienie odpowiedzi i rozwiązanie problemu jest możliwe na drodze poszukiwań badawczych.

Szumski biorąc za kryterium przedmiot zakres i rolę jaką pełnią problemy, wyróżnia problemy:

- teoretyczne i praktyczne
- ogólne i szczegółowe
- podstawowe i cząstkowe

Klasyfikacja ta ma ten walor, że uświadamia badaczowi potrzebę ogarnięcia pytaniem badawczymi całości zagadnień określonych tematem pracy, zawarcia w tym pytaniu generalnego celu badań oraz rozczłonkowanie pytania głównego na maksymalną liczbę pytań szczegółowych, które wyczerpią zakres pytania głównego. Problem badawczy prezentujemy oraz analizujemy w świetle literatury i dokumentów.

Porównując wyniki badań podjęłam próbę odpowiedzi na następujące pytania badawcze:

- Jakie czynniki wpływają na rozwój motoryczny dzieci w wieku młodszoszkolnym?

- Czy wystąpiły znaczące różnice w rozwoju motorycznym pomiędzy badanymi dziewczętami a chłopcami?
- Jaki jest poziom rozwoju zdolności motorycznych badanych dzieci w świetle literatury i badań własnych?
- Jaki jest poziom rozwoju poszczególnych zdolności motorycznych u badanych dzieci wg. B.Sekity.
- Jaki jest poziom rozwoju sprawności motorycznej badanych dzieci według. B.Sekity
- Które z badanych zdolności motorycznych przejawiają największą dynamikę wzrastania.-badania własne i w świetle literatury?

Sformułowane problemy skłaniają do przyjęcia określonych hipotez. Stanowią one stwierdzenia, co, do których istnieje pewne prawdopodobieństwo, że są właściwym rozwiązaniem sformułowanych poprzednio problemów badawczych.

Inaczej wyrażając się można powiedzieć, że hipotezy robocze są oczekiwanymi przez badacza wynikami planowanych badań.

Hipoteza według W. Zaczyńskiego „jest pierwszym i koniecznym elementem naukowego badania jakiegokolwiek wycinka rzeczywistości. Naukowe poznanie rzeczywistości podejmujemy bowiem po to, by wytłumaczyć w sposób bezsporny ^[9] źródła pojawiania się nowych, dotąd nie obserwowanych zdarzeń, lub po to, by powszechnie znane jednostkowe fakty jednoznacznie określić przez wskazanie ich pełnego uwarunkowania.”^{[10] [11] [12]}

Skorny uważa, że hipoteza to przypuszczalna, przewidywalna odpowiedź na pytanie zawarte w problemie badań. Może ona przy tym dotyczyć związków zachodzących w danej dziedzinie rzeczywistości, kierujących ją prawidłowości, mechanizmów funkcjonowania badanych zjawisk lub istotnych właściwości”.

Natomiast według T. Pilcha hipoteza to: wszelkie twierdzenia częściowo tylko uzasadnione, poprzez domysł za pomocą, którego tłumaczymy faktyczne dane. Hipoteza w dalszym toku postępowania badawczego może być uzasadniona przez zebranie

danych popierających wysuwaną zależność lub obalona przez brak takich danych, czy też uzyskanych danych świadczących o fałszywości założenia. Postawione hipotezy pozwalają na dobór technik badawczych i przyjęcie kierunków badań. Aby badania mogły być skutecznie realizowane, należy wysunąć odpowiednie hipotezy stanowiące przypuszczenie co do prawdopodobieństwa rozwiązania problemów badawczych.

Ze sformułowanych wyżej problemów badawczych wysunęłam następujące hipotezy:

- Poziom rozwoju zdolności motorycznych jest uwarunkowany wpływem czynników środowiskowych.
- Zakłada się, że nie ma istotnie znaczących różnic w rozwoju motorycznym pomiędzy chłopcami a dziewczętami w klasie pierwszej na poziomie nauczania wczesnoszkolnego.

---

[1] M. Łobocki, Metody badań pedagogicznych, Warszawa 1982r., s. 55.

[2] Muszyński H., Wstęp do metodologii pedagogiki, Warszawa 1971, s. 174.

[3] Szumski J., Wstęp do metod i technik badań społecznych, PWN Warszawa 1984, s.2.

[4] J. Pieter, Ogólna metodologia pracy naukowej, Wrocław – Warszawa 1997, s. 67.

[5] S. Nowak S., Metodologia badań socjologicznych, PWN Warszawa 1970, s.214.

[6] J. Sztumski: Wstęp do metod i technik badań społecznych., Warszawa1984. PWN, s. 28.

[7] M. Łobocki: Metody badań pedagogicznych., PWN, Warszawa

1978, s.56.

[8] Pilch T., Zasady badań pedagogicznych, Wydawnictwo Akademickie Żak Warszawa 2001,s.43.

[9] Szumski J., Wstęp do metod i techniki badań społecznych , Śląsk Katowice 1999, s.51.

[10] W. Zaczyński, Praca badawcza nauczyciela, Warszawa 1985r., s. 61.

[11] Skorny Z.,Prace magisterskie z psychologii i pedagogiki, WSiP Warszawa 1984,s.72-73.

[12] T. Pilch., Zasady badań pedagogicznych, Wydawnictwo Akademickie „Żak” Warszawa 2001.

Jeśli potrzebujesz pomocy w pisaniu nowej pracy z pedagogiki, to polecamy serwis [pisanie prac z pedagogiki](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac.